

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่ง¹ การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการเรียน การทำงาน รวมทั้งการดำเนินชีวิตส่วนตัวด้วย

ถ้าพิจารณาจากวิชาต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้เด็กเรียน จะเห็นได้ว่าเด็กมีวิชาที่จะต้องอ่านทุกชั้นและทุกแขนงวิชา สำหรับผู้ใหญ่ก็เช่นเดียวกันไม่ว่าจะอยู่บ้าน ทำงาน ประกอบภารกิจต่าง ๆ ก็จะต้องอ่านเสียมิไต่ บ่อยครั้งที่เคียวที่ความสำเร็จในการทำงานขึ้นอยู่กับ การอ่านอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน

การอ่านมีคุณค่าทั้งในค่านส่วนตัวและในค่านสังคม ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การเป็นประชากรที่ดีของประเทศนั้นส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก และความรูต่าง ๆ นั้นก็ไคมาจากการอ่านความเข้าใจ การตัดสินใจ และความจำในสิ่งที่ได้อ่าน การอ่านเสริมสร้างพัฒนาการทางคานบุคลิกภาพโดยขยายความสนใจของแต่ละบุคคล การได้อ่านว่าเป็นนักอ่านที่ดีจะได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อน ๆ

การอ่านเป็นกุญแจอันศักดิ์สิทธิ์ที่จะนำไปสู่อดีต ปัจจุบันและอนาคต การอ่านช่วยใ้มนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย และทุกชั้นได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ปัจจุบันนี้ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นสื่อสำคัญทั้งในคานการศึกษาและสันทนาการ โรงเรียนที่ทันสมัยในปัจจุบันใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประเภทภาพยนตร์ สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ประกอบการสอนซึ่งทุกคนยอมรับความสำคัญของโสตทัศนอุปกรณ์เหล่านี้ แต่ในขณะเดียวกัน

¹Paul Witty, Helping Children Read Better, (Science Research Associates, Illinois : 57 W. Gran Ave. Chicago 10, 1950), P.4.

กันวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ก็มีใค้คอยความสำคัญลงไป เพราะการอ่านให้ผลพิเศษหลายประการ กล่าวคือจะอ่านเร็วหรือช้าก็ได้ ผู้อ่านสามารถที่จะอ่านทวน หยุดคิดหยุด เพื่อหาสิ่งอื่นใด และเริ่มอ่านต่อไปเมื่อมีความพร้อม ผู้อ่านสามารถเลือกสิ่งพิมพ์ชนิดใดก็ได้ที่ต้องการและเหมาะสมกับรสนิยมการอ่านสามารถปรับปรุงให้เข้าไค้กับทุกบุคคล

ผู้ใหญ่อ่านหนังสือเพื่อความบันเทิง² และเพื่อไค้เนื้อหา มาเสริมสร้างประสบการณ์ในชีวิต หนังสือมีไค้จะเหมือนชีวิตจริง แต่สามารถแสดงให้ เห็นคุณค่าและภาพของชีวิตไค้ อย่างไกลเคียง หนังสือเป็นเสมือนที่พักพิงและบรรเทาความทุกข์ยาก หนังสือช่วยให้ชีวิตคลายความตึงเครียดไค้ชั่วขณะ ทำให้สามารถมองเห็นปัญหาไค้ไกลออกไป และสามารถที่จะรวมพลังและความมั่นคงเพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ความคล้อยคลายใจที่ไค้รับจากความคิดและประสบการณ์ของคนอื่นจะช่วยให้เสริมสร้างความเข้าใจอย่างซาบซึ้ง และทัศนคติอื่นจะช่วยให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล หนังสือเหมาะสำหรับยามว่างและยามที่ต้งการพักผ่อน ความรู้ที่มีอยู่ในหนังสือจะช่วยให้เสริมสร้างความสนใจและคล้อยคลายสิ่งใหม่ ๆ ความต้งการของเด็กก็คล้ายคลึงกับความต้งการของผู้ใหญ่ เด็กจะไค้หนังสือในลักษณะเดียวกับผู้ใหญ่

เด็กต้งการความปลอดภัยทางคานร่างกายและทางคานวัตถุ และในขณะเดียวกันก็ต้งการความปลอดภัยทางคานสังคมและทางคานจิตใจด้วย เด็กควรไค้รับการแนะนำให้อ่านหนังสือที่เผยให้เห็นชีวิตจริง เพื่อเด็กจะไค้เข้าใจชีวิตไค้ดองแท้ขึ้น หนังสือช่วยให้เด็กไค้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน

เด็กมีปัญหามากและต้งการคำแนะนำตลอดจนความช่วยเหลือการอ่านอาจจะช่วยเด็กบางคนไค้สามารถแก้ปัญหาบางปัญหาไค้ การแนะนำให้เด็กอ่านหนังสือซึ่งมีลักษณะปัญหา

²Ruth G. Strickland, The Language Arts in the Elementary School, (2 nd.ed. Boston : D.C. Heath and Company, 1951), P.407.

คล้ายคลึงกับปัญหาของเด็กเอง อาจจะช่วยให้เด็กเข้าใจปัญหาของตนได้ดียิ่งขึ้น และสามารถที่จะเผชิญปัญหาอย่างกล้าหาญและมองโลกในแง่ดีขึ้น

เด็กจะเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาตามขั้นตอนพัฒนาการและขณะเดียวกันในการแก้ปัญหา เด็กอาจจะอาศัยประสบการณ์จากการอ่านด้วย ฉะนั้นส่วนหนึ่งของปัญหาวัยรุ่นจึงเนื่องมาจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการอ่านการ์ตูน หรือ จากโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ถ้าเด็กได้รับคำแนะนำอย่างดีในการอ่านหนังสือแล้ว เด็กจะได้รับรสนิยม แนวทางปฏิบัติและแนวความคิดที่ดีจากการอ่าน

ปัจจุบันนี้หนังสือสำหรับเด็กได้หลั่งไหลออกมาเป็นจำนวนมากทุก ๆ ปี สำนักพิมพ์ได้จัดพิมพ์หนังสือซึ่งแตกต่างกันด้วยเนื้อหาและภาพเพื่อให้เด็กอ่าน หนังสือที่ผลิตออกมานั้นมีทั้งดีและไม่ดี เช่นเดียวกับหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ หนังสือบางเล่มเนื้อหาไร้สาระรูปภาพมีสีสันบาดตา บางเล่มเนื้อหาแมนตรงควรแก่การเชื่อถือและรูปภาพมีความงดงาม

ภาพและรูปร่างของหนังสือซึ่งหมายถึง ขนาด ชนิดตัวพิมพ์ กระดาษ การเย็บเล่ม รวมทั้งการจัดคำอื่น ๆ จัดได้ว่าเป็นสิ่งดึงดูดอย่างมาก สำหรับหนังสือของเด็กในปัจจุบัน³ รูปที่มีสีสันหรือสีจาง รูปที่เกี่ยวกับสมัยนิยมในอดีต ตลอดจนการออกแบบที่ทันสมัยในยุคปัจจุบัน ได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก

หนังสือบางเล่มที่พิมพ์เพียง 1-2 สี แต่อาจจะเป็นที่นิยมมากกว่าหนังสือที่มีสีสันมาก⁴ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าภาพนั้นเข้ากับบรรยากาศของเรื่องก็เป็นได้

* เด็กในวัย 8-15 ปี เป็นเด็กที่อยู่ในวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาความสนใจใน

³ May Hill Arbuthnot, Children and Books, (Illinois: Scott Foresman and Company, 1969), P.23.

⁴ Nancy Larrick, A Teacher's Guide to Children's Books, (Ohio: Charles E. Merrill Books, I.N.C. Columbus, 1960), P.198.

การอ่าน⁵ การสร้างรสนิยมให้แก่เด็กแต่ละคนและการสร้างพื้นฐานให้เด็กรักการอ่านซึ่งจะคงอยู่ต่อไปจนตลอดชีวิต ระเบียบนี้จึงเป็นระเบียบที่เหมาะสมที่จะช่วยพัฒนาทัศนคติของเด็กในการใช้เวลาว่างและแสวงหาความรู้โดยการอ่าน

ถึงแม้ว่าในวัย 15-18 ปี การเรียนจะกระตุ้นให้เด็กวัยรุ่นจำเป็นต้องเป็นนักอ่าน แต่ก็เป็นการศึกษาที่จะทำให้เด็กเกิดความพอใจที่จะใช้เวลาว่างด้วยการอ่านถ้าหากเด็กไม่ได้รับการฝึกฝนมาตั้งแต่วัย 9-12 ปี

โดยทั่วไปเด็กชายหญิงวัย 9-13 ปี อาจจะมีปัญหาชั่วคราวเมื่อจำเป็นต้องใช้เวลาซึ่งเคยเสรีหันมาอ่านตำราเรียน แต่ถ้าเด็กได้พัฒนาความรักในการอ่านหนังสือตั้งแต่วัยประถม เด็กจะอ่านหนังสือด้วยความสุข

✓ การอ่านเฉพาะตำราเรียนไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้เด็กเป็นนักอ่านที่แท้จริง⁶ เด็กจะต้องอ่านให้มากกว่าตำราเรียนเพื่อที่จะอ่านได้เร็วขึ้น มีทักษะในการอ่านและได้รับความพอใจจากการอ่าน เด็กควรได้รับการกระตุ้นให้อ่านหนังสืออย่างกว้างขวางซึ่งตรงกับความสนใจและระดับความสามารถ ในการอ่านอย่างกว้างขวางเช่นนี้จะทำให้เด็กได้รับการฝึกฝน ความพอใจและความสนุกสนานจากการอ่าน และคิดว่าการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต

✗ ดังได้กล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่าการอ่านมีบทบาทสำคัญอย่างมากทั้งในด้านสังคมและด้านส่วนตัว จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัย 8-15 ปี ซึ่งอยู่ในวัยที่เหมาะสมจะพัฒนาความสนใจในการอ่าน คุณลักษณะอย่างหนึ่งของหนังสือที่จะดึงดูดให้เด็กสนใจในการอ่านก็คือภาพ⁷ ภาพควรเป็นศิลปะที่แท้จริง⁸

⁵Fred J. Schouell, The Psychology and Teaching of Reading, (4th.ed. London: Tweeddale Court, Edinburgh I, 39 A Welbeck Stree, 1962), P.192.

⁶Strickland, Ibid, P.244.

⁷Ernest Roe, Teachers Librarian's and Children, (London: Crosby Lockwood & Son Ltd., 1965), P.65.

⁸Autony Kamm, Boswell Tayler, Books and the Teacher, (University of London Press Ltd., 1966), P.25.

เรื่อง และ ภาพควรจะเอื้อซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นแล้วขนาดของหนังสือควรที่จะเหมาะกับวัยของเด็ก ขนาดของตัวพิมพ์ ของไฟ จำนวนคำที่บรรจุในหน้าหนึ่ง ๆ และ เนื้อที่ขอบข้างมีความสำคัญสำหรับหนังสือเด็ก⁹ ขนาดตัวพิมพ์ที่ไซสำหรับผู้ใหญ่ หน้าหนังสือที่บรรจุคำมากเกินไปไม่เป็นที่พึงปรารถนาสำหรับเด็ก การมีเนื้อที่ว่างมาก การวางของไฟอย่างดี ตัวพิมพ์ที่ชัดเจนและเรียบจะดึงดูดสายตาเด็กได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันนี้สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยได้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กออกจำหน่ายอย่างกว้างขวาง หนังสือเหล่านั้นแตกต่างกันทั้งในด้านภาพ สี ขนาดตัวอักษรตลอดจนขนาดรูปเล่มของหนังสือ ทำให้เห็นว่าเรายังไม่มีมาตรฐานในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจใคร่ที่จะศึกษาเพื่อหามาตรการที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตหนังสือโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยคิดว่าผลของการวิจัยจะให้ประโยชน์อย่างมาก ในการใช้เป็นคู่มือผลิตหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายให้มีคุณภาพดีเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก เพราะคุณภาพของหนังสือเป็นสิ่งสำคัญมากดังพระคำรัสของพระวรวงศ์เชอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากรที่ว่า "หนังสือสำหรับเด็กจะนำเด็กไปสู่ที่ใดแล้วแต่คุณภาพของหนังสือนั้น การที่จะหาทางจัดทำหนังสือให้มีคุณภาพดี ถูกต้องเหมาะสมกับเด็กและความต้องการของสังคม จึงเปรียบเสมือนจุดดวงประทีปส่องทางไปสู่ความสว่างแจ่มใส ทั้งในส่วนตัวของเด็กเองและส่วนรวมของประเทศชาติอีกด้วย"¹⁰

⁹ May Hill Arbuthnot, Children's Reading in the Home, (Illinois: Scott Foresman and Company, 1969) P.79.

¹⁰ รายงานการสัมมนา สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก, (โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2515), หน้า 19.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อศึกษาถึงขนาดรูปเล่มที่นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายชอบ
2. เพื่อศึกษาถึงขนาดตัวอักษรที่นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายชอบ
3. เพื่อศึกษาถึงความสนใจของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายที่มีต่อ

ภาพวาด ภาพถ่าย และการ์ตูน

4. เพื่อศึกษาถึงเหตุผลในการเลือกหนังสือของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายในด้านขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร และลักษณะภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะจำกัดอยู่ในขอบเขตต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดสอบเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และ 7 ในปีการศึกษา 2515 ของ โรงเรียนปวโรฬารวิทยา โรงเรียนสมถวิลราชดำริ โรงเรียนศึกษาวัดนา โรงเรียนสามัญมหาวิธานุวัตร โรงเรียนเทศบาลวัดลาดบัวขาว และโรงเรียนเทศบาลวัดมหาพฤฒาราม จำนวนโรงเรียนละ 24 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 144 คน ในแต่ละระดับชั้นมีจำนวนนักเรียนหญิงและนักเรียนชายเท่ากัน

2. การทดสอบครั้งนี้จะไม่คำนึงหรือพิจารณาถึงองค์ประกอบที่แตกต่างกันในด้าน อายุ เพศ สติปัญญา ความสามารถ สิ่งแวดล้อม ลักษณะสายตา และสภาพร่างกาย ตลอดจนไม่จำกัดเวลาในการทดสอบ เป็นข้อตายตัว

3. ผู้เข้ารับการทดสอบจะได้รับการปฏิบัติและมีกิจกรรมเกี่ยวกับการทดสอบเหมือนกันทุกคน

4. หนังสือที่ใช้ทดสอบมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 10 เล่ม หนังสือทั้งหมดได้รับการคัดเลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านหนังสือเด็กและมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะรวมทั้งหมด 10 ทาน การคัดเลือกใช้วิธี Rating Scale

5. หนังสือที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ปี่เตอร์แพน
2. โสณน้อยเรือนงาม
3. มโนราห์
4. ไม้คอกที่นิยมปลูกในประเทศไทย
5. สหประชาชาติ
6. อามาศยบัณฑิตและราชสีห์กินน้ำ
7. นิทานพื้นเมืองอุษุณี
8. เจ้าชายอัศวิน
9. ลูกช้าง
10. ภาพประวัติศาสตร์ไทย

6. ขนาดรูปเล่มของหนังสือที่ใช้ในการทดสอบมีดังต่อไปนี้

1. 6" x 8.5" (ขนาด 8 หน้ายก พิมพ์จากกระดาษขนาดมาตรฐาน 24" x 35") แบบ Upright (ปี่เตอร์แพน)
2. 7.5" x 10.25" (ขนาด 8 หน้ายก พิมพ์จากกระดาษขนาดมาตรฐาน 31" x 43") แบบ Upright (มโนราห์)
3. 5" x 7.25" (ขนาด 16 หน้ายก พิมพ์จากกระดาษขนาดมาตรฐาน 31" x 43") แบบ Upright (ไม้คอกที่นิยมปลูกในประเทศไทย)
4. 6" x 8.5" (ขนาด 8 หน้ายก พิมพ์จากกระดาษขนาดมาตรฐาน 24" x 35") แบบ Oblong (สหประชาชาติ)
5. 7" x 9.75" (ขนาด 8 หน้ายก พิมพ์จากกระดาษมาตรฐาน 24" x 35") แบบ Upright (โสณน้อยเรือนงาม)

7. ขนาดตัวอักษรที่ใช้ในการทดสอบมีดังต่อไปนี้
 1. ผ.ศ. 20 ปอยท์ ตัวเรียงห่าง มีแทรกบันทึกห่างกันพอสมควร (บีเตอร์แพน)
 2. ผ.ศ. คำรุ่นใหม่ 19 $\frac{1}{2}$ ปอยท์ (นิทานพื้นเมืองญี่ปุ่น)
 3. ผ.ศ. 19 ปอยท์ (อำมาตย์บัณฑิตและราชสีห์กินมา)
 4. ช.ศ. 19 $\frac{1}{2}$ ปอยท์ (เจ้าชายอัศวิน)
 5. ตัวกลางหนา 24 ปอยท์ (ลูกช้าง)
8. ภาพที่ใช้ในการทดสอบมีลักษณะดังต่อไปนี้
 1. ภาพวาดแบบไทยแท้ พิมพ์ลอคสี 4 สี (มโนราห์)
 2. ภาพวาดแบบฉบับวอลลีสันนีย์ (บีเตอร์แพน)
 3. ภาพวาดเหมือนวัฒนธรรมของชาติ (นิทานพื้นเมืองญี่ปุ่น)
 4. ภาพลายสีธรรมชาติ (ไม้คอกที่นิยมปลูกในประเทศไทย)
 5. ภาพวาด 2 สี (ภาพประวัติศาสตร์ไทย)
9. หนังสือที่ใช้ในการทดสอบนั้นกำหนดราคาไม่เกิน 10 บาท

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มประชากรที่นำมาทำการทดสอบครั้งนี้ไม่คำนึงความแตกต่างในด้านอายุ เพศ สติปัญญา ความสามารถ สิ่งแวดล้อม ลักษณะสายตา และจะเป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง เพราะได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling)
2. หนังสือที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้มีความเชื่อถือได้สูงเพราะได้รับการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านหนังสือเด็กโดยวิธี Rating Scale
3. หนังสือที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบครั้งนี้นักเรียนเลือกอ่านได้ในขอบเขตที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการคัดเลือกไว้

4. นักเรียนทุกคนมีความสะดวกในค่านสถานที่ในขณะทำการคัดเลือกโดย เหตุ
ที่จัด นั่งให้ห่างกันพอสมควร

5. ในการตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับเหตุผลในการคัดเลือกถือ
ว่าทุกคนมีเสรีในการที่จะเลือกตอบได้ตามใจสมัคร ทั้งนี้เพราะได้เว้นที่ว่างไว้ให้เพิ่ม
เติมความคิดเห็นได้

6. ขนาดรูปเล่มของหนังสือถือว่าได้ขนาดมาตรฐาน

ความจำกัดของการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยในครั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากการที่ไม่คำนึงถึงองค์
ประกอบต่าง ๆ ที่อาจจะมีผลต่อการคัดเลือกหนังสือของเด็กซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สภาพ
ทางอารมณ์ในขณะทำการทดสอบ ความบกพร่องทางสายตา ความเข้มของแสงภายในห้อง
ที่ทำการทดสอบ ระยะเวลาที่ให้เด็กคัดเลือกหนังสือ ตลอดจนระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง
ที่เข้ารับการทดลอง สิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทดลองไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
จะเป็นความข้อเท็จจริง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นคู่มือในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา
ตอนปลายให้ดีขึ้น -
3. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนในการเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับเด็ก
4. เพื่อผู้ปกครองจะได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกหนังสืออ่านประกอบให้
เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

คำจำกัดความของการวิจัย

ลักษณะหนังสือ หมายถึง ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร และลักษณะภาพเท่านั้น

เด็ก หมายถึง เด็กชายและเด็กหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และ 7

ความชอบ หมายถึง อันดับในการเลือก

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะหนังสือที่เด็กชอบยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยศึกษาวิจัยมาก่อนทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ส่วนใหญ่การวิจัยเท่าที่ได้ทำกันมาเป็นการศึกษาเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเช่นเกี่ยวกับภาพสี และ ภาพขาวดำ ลักษณะตัวอักษร การทดลองในแต่ละเรื่องใช้ประชากรที่อยู่ในระดับชั้นต่าง ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยต่างๆ เหล่านี้ก็พอจะเป็นแนวความคิดสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้พอสมควร

การวิจัยในประเทศไทย

วารสารอุปกรณ์การศึกษา ใ้ข้อถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปภาพในหนังสือแบบเรียนไว้ดังนี้¹¹

- ★ 1. รูปภาพในหนังสือช่วยเร้าความสนใจของผู้อ่านอย่างได้ผล
2. รูปภาพช่วยแปลความหมายของเนื้อหาในตำรา

¹¹ สมพงษ์ ศิริเจริญ "การวิจัยที่น่าสนใจทางโสตทัศนศึกษา", วารสารอุปกรณ์การศึกษา, (ปีที่ 1 เล่มที่ 2 มีนาคม-เมษายน 2505), หน้า 22-25.

3. รูปภาพช่วยให้ผู้อ่านจดจำเนื้อหาจากคำราชาศัพท์ขึ้น
4. ภาพสี่เหลี่ยมเพิ่มความสนใจและความเป็นจริงได้ดีกว่าภาพขาวดำ
5. ภาพยังมีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงใด ก็จะช่วยให้เกิดความสนใจได้มากขึ้นเพียง

นั้น

6. คำบรรยายประกอบภาพควรเขียนให้สมบูรณ์เท่าที่จะทำได้ เช่น ควรเขียนเรื่องย่อ ๆ ซึ่งยากจะแสดงให้เห็นได้จากภาพ ความหมายที่เกี่ยวข้อง หรือขยายความของรูปนั้นเป็นคน

7. เด็กชอบรูปภาพขนาดเต็มหน้าหรือครึ่งหน้ามากกว่าขนาดอื่น
8. เพื่อให้ได้ผลอย่างเต็มที่ หนังสือควรมีรูปภาพประมาณครึ่งหนึ่งของเล่ม
9. ผลของภาพนั้นจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องนั้นว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิตและความสนใจของผู้อ่านเพียงใด
10. ลักษณะหรือส่วนที่สำคัญของภาพนั้นควรจะอยู่ตรงกลางหรือใกล้มุมซ้ายของภาพ
11. ผู้ดูจะแปลความหมายของภาพได้ก็เพียงใดขึ้นอยู่กับว่าเราจะสามารถเลือกภาพให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของผู้ดูได้ก็เพียงใด
12. นักเรียนมักจะชอบรูปภาพแตกต่างจากครู

ในปี พ.ศ. 2504 นาย กมล สุกประเสริฐ¹² ได้ทำการวิจัยเรื่องขนาดตัวหนังสือ ของไฟ และทักษะในการอ่าน ประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนชายหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนประชาบาลในโครงการปรับปรุงการศึกษากรุงเทพ-ธนบุรี และโครงการปรับปรุงการศึกษาระยะเชิงเตตราจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ในโครงการปรับปรุงการศึกษากรุงเทพ-ธนบุรี จำนวน 684 คน ในโครงการปรับปรุงการศึกษาระยะเชิงเตตรา

¹²สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, รายงานการวิจัยฉบับที่ 4 (บทคัดย่อจากปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาดัฒิต, จิตวิทยาพัฒนาการ, 2504), หน้า 1-6.

จำนวน 683 คน รวม 1,367 คน ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. เด็กอ่านหนังสือที่พิมพ์ติดกันเป็นพืดได้เร็วกว่าที่พิมพ์โดยเว้นระยะระหว่างคำ
2. เด็กอ่านหนังสือที่พิมพ์ขนาดตัวเหลี่ยมได้เร็วกว่าที่พิมพ์ด้วยตัวขนาดกลาง
3. เด็กอ่านหนังสือที่พิมพ์ด้วยตัวกลางบางได้เข้าใจดีกว่าที่พิมพ์ด้วยขนาดตัวเหลี่ยม
4. เด็กอ่านหนังสือที่พิมพ์โดยเว้นระยะระหว่างคำได้เข้าใจดีกว่าที่พิมพ์ติดกันเป็นพืด

พ.ศ. 2509 น.ส.สุนันท์ จูทะสร¹³ ได้ทำการวิจัยเพื่อมุ่งที่จะวิเคราะห์ความสำคัญของภาพประกอบหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย มีวิธีดำเนินการแยกออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทที่ 1 เป็นการทดสอบหาคุณลักษณะที่เด็กเลือกสำหรับภาพประกอบหนังสือแบบเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในประเทศไทยโดยสร้างแบบทดสอบขึ้นวิจัย ประเภทที่ 2 เป็นการทดสอบเปรียบเทียบภาพประกอบหนังสือแบบเรียนที่ผลิตในประเทศไทย แบบทดสอบได้จากภาพประกอบหนังสือแบบเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ในัจจุบัน การทดสอบทั้งสองประเภทนี้ใช้ประชากรจำนวน 100 คน ทั้งเพศหญิง และ เพศชาย จากโรงเรียนต่าง ๆ 5 ประเภทคือ โรงเรียนสาธิต โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนในโครงการปรับปรุง โรงเรียนสวนจังหวัดพระนครและโรงเรียนราษฎร์ ผลที่ได้นำมาคิดเป็นร้อยละ หากา ไค-สแควร์ และ แผนภูมิประกอบ ผลของการวิจัย สรุปแยกประเภทได้ดังนี้

¹³สุนันท์ จูทะสร "การวิเคราะห์ความสำคัญของภาพประกอบหนังสือแบบเรียนที่มีต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสัตตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509). (พิมพ์ติด), หน้า ก.

ประเภทที่ 1 ปรากฏว่าลักษณะภาพที่นักเรียนสนใจมากที่สุดได้แก่ภาพเขียน
 หยาบที่สร้างจินตนาการ สีควรมีหลายสี และเป็นสีที่ใกล้เคียงธรรมชาติ และขนาดที่ไซ้
 ในหนังสือแบบเรียนจะต้องมีขนาดโตเต็มหน้า

ประเภทที่ 2 ปรากฏว่าแบบเรียนที่ไซ้ในปัจจุบัน แบบเรียนของไทยวัฒนาพานิช
 ได้รับความนิยมมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะภาพประกอบนี้ส่วนมากเป็นภาพแบบเขียนหยาบ มี
 หลายสีและมีขนาดใหญ่ซึ่งตรงกับกรวิจัยในประเภทที่ 1

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยคือ หนังสือแบบเรียนที่ไซ้ยังคงได้รับการแก้ไข
 อีกมากในด้านสี ขนาดของภาพ สำหรับลักษณะของภาพจัดได้ว่าสร้างตรงกับหลักเกณฑ์
 วิจัยไว้แล้ว

ในปี พ.ศ. 2510 น.ส. จันทร์เพ็ญ ไทยประยูร¹⁴ ได้วิจัยเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ
 เติบผลบางประการที่ได้จากการสอนโดยใช้ภาพสีกับภาพขาวดำประกอบการสอนและ
 ศึกษาทัศนคติของนักเรียนไทยวัยรุ่นที่มีต่อสีต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนโรงเรียนช่างกล
 ปทุมวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2510 จำนวน 278 คน เพศชายล้วน อายุเฉลี่ย
 17 ปี 6 เดือน ในบางความมุ่งหมายได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างออกมาจากจำนวนนี้ 200 คน
 โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 100 คน เพื่อใช้ทดลองสอนด้วยภาพสีกลุ่มหนึ่งและด้วยภาพขาว
 ดำอีกกลุ่มหนึ่ง ภาพที่ไซ้ทดสอบเขียนขึ้นโดยคัดลอกจากหนังสือแบบเรียนคู่มือการเขียนแบบ
 ช่างกลและนิตยสาร ระบายด้วยสีโปสเตอร์น้ำชนิดกันไม่สะท้อนแสง บรรยายภาพด้วยอักษร
 ภาษาอังกฤษในการสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสีต่าง ๆ ได้ให้นักเรียนคู่ตัวอย่างสีต่าง ๆ
 17 สี

¹⁴จันทร์เพ็ญ ไทยประยูร, "การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่ได้จากการสอนโดยใช้
 ภาพสีและภาพขาวดำ", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), (พิมพ์คัด), หน้า 3.

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักเรียนจำรายละเอียดจากภาพสีได้เร็วกว่ามากกว่า และนานกว่าภาพขาวดำ นักเรียนชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ ภาพสีทำให้สบายตา และมองเห็นเด่นชัดกว่าภาพขาวดำ ภาพสีและภาพขาวดำที่มีขนาดเหมาะสมสำหรับใช้ประกอบการสอนในชั้นเรียนได้แก่ภาพขนาด 20" x 30" เด็กชายไทยวัยรุ่นมีทัศนคติ สื่อนี้ให้ความรู้สึกในทางคืบคั้น เร้าใจ สดชื่น เข้มแข็ง สีเย็นให้ความรู้สึกไปในทางบอบบางสงบ นุ่มนวล เศร้า สีที่นักเรียนชายวัยรุ่นชอบมากที่สุดได้แก่สีฟ้า สีเหลืองคอกกราชพฤษ สีเขียวจืด สีน้ำเงินสด สีที่นักเรียนเสนอแนะให้ระบายภาพประกอบการสอนเป็นพวกสี เข้ม สีสดและสะดุดตามากกว่าสีอ่อน จากผลการวิจัยเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่าภาพสีดีกว่าภาพขาวดำหลายประการ

พ.ศ. 2513 น.ส.พีรณัฐ ภาสุรภัทร¹⁵ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยพอสรุปได้ดังนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ประเภท ประเภทที่ 1 เป็นแบบทดสอบที่ใช้หาคุณลักษณะของภาพที่นักเรียนเลือกโดยสร้างภาพขึ้นตามเกณฑ์ 4 แบบ ได้แก่ภาพวาดขาวดำ ภาพวาดสี ภาพถ่ายขาวดำ ภาพถ่ายสีรวมทั้งหมด 12 ชุด ประเภทที่ 2 เป็นแบบทดสอบที่ใช้ภาพจากหนังสือแบบเรียน 12 ภาพ ให้นักเรียนเลือกเปรียบเทียบกับประเภทที่ 1 แบบทดสอบทั้ง 2 ประเภทนี้ นำมาใช้กับประชากรเพศชายและหญิง 200 คน จากโรงเรียนต่อไปนี้ คือ โรงเรียนสหศึกษารัฐบาล โรงเรียนสหศึกษาราชบุรี โรงเรียนรัฐบาลชายหญิง โรงเรียนราชบุรีชายหญิง นำข้อมูลมาคิดเป็นร้อยละ และหาค่า ไค-สแควร์

ผลของการวิจัย ประเภทที่ 1 เพื่อวิเคราะห์หาหลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ผลดังต่อไปนี้

¹⁵พีรณัฐ ภาสุรภัทร, "หลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), (อัครสำเนา) หน้า ค-ง.

1. ความสนใจเกี่ยวกับลักษณะของภาพ ปรากฏผลจากการเลือกว่านักเรียนชอบภาพวาดเหมือนของจริง (True - to - life drawing) มากกว่าภาพถ่าย (Photograph) เพราะภาพวาดเน้นรายละเอียดชัดเจนได้ดีกว่าภาพถ่าย
2. ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งที่ประกอบภาพ ปรากฏผลจากการเลือกว่านักเรียนชอบภาพหลายสีตามธรรมชาติมากกว่าภาพสีขาวดำเพราะสีทำให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น
3. ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งที่สัมพันธ์กับลักษณะภาพ ปรากฏผลจากการเลือกว่านักเรียนชอบภาพวาดเหมือนของจริงที่มีสีตามธรรมชาติมากที่สุด

ประเภทที่ 2 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเลือกภาพจากหนังสือแบบเรียนกับภาพสีที่สร้างขึ้นตามหลักเกณฑ์ ปรากฏผลจากการเลือกว่านักเรียนชอบภาพที่สร้างขึ้นตามหลักเกณฑ์มากกว่าภาพที่อยู่ในหนังสือแบบเรียน

005205

ในปี พ.ศ. 2514 นางจินตนา ยันตรศาสตร์¹⁶ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของภาพต่างชนิดที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้ทดลองสอนบทเรียนวิทยาศาสตร์แขนงชีววิทยากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 3 กลุ่ม ซึ่งมีความสามารถทางสติปัญญาเท่ากัน จำนวนกลุ่มละ 45 คน กลุ่มหนึ่งเรียนโดยใช้ภาพสีตามธรรมชาติประกอบการสอน กลุ่มที่ 2 เรียนจากภาพถ่ายเส้นขาวดำอย่างง่าย และกลุ่มที่ 3 เรียนจากภาพขาวดำแสดงรายละเอียด บทเรียนนี้สอนโดยครูคนเดียว หลังจากการสอนแต่ละครั้งมีการทดสอบผลการเรียนที่มีคอบทเรียนแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาหาความมีนัยสำคัญทางสถิติของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย นอกจากนั้นให้นักเรียนตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพทั้ง 3 ชนิด ผลของการวิจัยปรากฏว่าการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาพสีตามธรรมชาติประกอบการสอนได้ผลดีกว่านักเรียน

¹⁶จินตนา ยันตรศาสตร์, "อิทธิพลของภาพต่างชนิดที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514) (อัครสำเนา), หน้า ง.

เรียนที่ใช้ภาพลายเส้นขาวดำอย่างง่ายประกอบการสอน และนักเรียนที่ใช้ภาพลายเส้นขาวดำอย่างง่ายประกอบการสอนมีผลการเรียนดีกว่านักเรียนที่ใช้ภาพขาวดำ แสดงรายละเอียดประกอบการสอน ส่วนในด้านเกี่ยวกับความคิดเห็นนักเรียนชอบภาพสีตามธรรมชาติมากกว่าภาพขาวดำ

พ.ศ.2515 นาย ชีรศักดิ์ อัครบวร¹⁷ ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงขนาดและแบบของตัวพิมพ์ไทยที่เหมาะสมสำหรับตำราเรียนระดับมัธยมศึกษาและเปรียบเทียบทัศนสมรรถของตัวพิมพ์ขนาดและแบบต่าง ๆ กัน ประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชายและหญิงจำนวน 440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้ตัวพิมพ์ขนาด 12 ปอยท์ 19 $\frac{1}{2}$ ปอยท์ และ 24 ปอยท์ แบบตัวธรรมดา ตัวฝรั่งเศส ตัวคำ และ ตัวเอน รวมเครื่องมือทั้งหมด 11 ชุด พิมพ์ข้อทดสอบอย่างเดียวกันจำนวน 100 ข้อ ซึ่งใช้ทดสอบความเร็วและความถูกต้องของการอ่านตัวพิมพ์ไทยโดยไมคำนึงถึงความหมายใด ๆ ของคำที่ใช้ ไมคำนึงถึงสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. ตัวพิมพ์ชนิดเดียวกันแต่แตกต่างในด้านขนาด และตัวพิมพ์ขนาดเดียวกันแต่แตกต่างกันในด้านแบบให้ผลต่างกันในด้านความเร็วและความแม่นยำในการอ่านที่ระดับความมีนัยสำคัญ.05

2. ตัวพิมพ์แบบฝรั่งเศสขนาด 12 ปอยท์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด
3. ตัวพิมพ์แบบตัวคำขนาด 19 $\frac{1}{2}$ ปอยท์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด
4. ตัวพิมพ์แบบธรรมดา ขนาด 24 ปอยท์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด

¹⁷ชีรศักดิ์ อัครบวร, "ขนาดและแบบตัวพิมพ์ไทยที่เหมาะสมกับแบบเรียนระดับมัธยมศึกษา", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), (อัครสำเนา), หน้า 76-78.

5. ตัวพิมพ์ขนาด 19 $\frac{1}{2}$ ป้อยท์ทุกชนิด ตัวพิมพ์แบบตัวคำมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด
6. ตัวพิมพ์ขนาด 24 ป้อยท์ ทุกชนิด ตัวพิมพ์แบบธรรมดาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด
7. ผลจากการอ่านตัวพิมพ์แบบเดียวกัน แต่ต่างขนาดกันปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05
8. ผลจากการอ่านตัวพิมพ์ขนาดเดียวกันแต่ต่างแบบกันปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05
9. จากค่าเฉลี่ยทั่วไป ตัวพิมพ์แบบตัวธรรมดาดีกว่าตัวพิมพ์แบบฝรั่งเศษเล็กน้อย และตัวพิมพ์แบบฝรั่งเศษดีกว่าแบบตัวคำ

การวิจัยในต่างประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของสีนั้น James S. Kinder¹⁸ ได้กล่าวถึงผลงานการวิจัยของบุคคลหลายคน ซึ่งพอประมวลได้ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1930 W.P. Mac Lean ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบคุณค่าของการศึกษาที่ได้จากการใช้ภาพสีและภาพขาวดำปรากฏว่าให้ผลแตกต่างกันอย่างมาก เด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำเล็กน้อย

ค.ศ. 1954 Van Meer ได้ศึกษาถึงความแตกต่างจากการเรียนด้วยภาพยนตร์สีและภาพยนตร์ขาวดำ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา วิชาที่ทำการศึกษาคือวิชาวิทยาศาสตร์ การวัดผลการเรียนนั้นทำทันทีหลังจากที่ไ้ชมภาพยนตร์แล้ว ผลของการวิจัยปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

¹⁸James S. Kinder, Audio-Visual Materials and Techniques, (2nd.ed., New York : American Book Company, 1959), pp.432-434.

ในปี ค.ศ. 1952 Mabel Rudisill ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความชอบของเด็กที่มีต่อภาพสีและภาพขาวดำ Rudisill ได้สรุปว่าไม่ว่าจะเป็นภาพชนิดใดเด็กจะได้รับความพอใจทั้งสีและภาพขาวดำให้เนื้อหาปรากฏเหมือนสิ่งที่เป็นจริง ภาพสีหรือภาพขาวดำมีความสำคัญน้อยกว่าภาพความเป็นจริง ถึงแม้ว่า Rudisill จะมีความรู้สึกถึงสภาพความเป็นจริงมีคุณภาพทางการศึกษามากที่สุด แต่ Rudisill ก็ยังให้ข้อสังเกตต่อไปว่า ทักษะสุดท้ายที่มีสภาพตามความเป็นจริงและมีสีสันประกอบรวมทั้งภาพสีจะทำความพอใจให้แก่เด็กและเพิ่มความประทับใจในคำที่เหมือนกับของจริงมากขึ้น

Richard Arthur Ibrison ได้ทำการวิจัยในปี ค.ศ. 1951 เกี่ยวกับผลที่แตกต่างในด้านความทรงจำซึ่งเกิดจากการใช้ภาพสีและภาพขาวดำ ประชากรเป็นเด็กเกรด 2 ผลของการวิจัยปรากฏว่าภาพสีให้ผลดีกว่าภาพขาวดำเพราะเด็กชอบสี

Arthur Lee Long แห่งมหาวิทยาลัย Chicago ได้ทำการวิจัยเด็กเกรด 5, 6, 11 และ 12 ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กทั้ง 4 ระดับได้รับความรู้และจำได้ดีเมื่อได้เรียนจากภาพยนตร์สี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีสติปัญญาต่ำ

หลายคนมีความเชื่อว่าเด็กหญิงได้รับอิทธิพลในเรื่องสีมากกว่าเด็กชาย แต่ Vander Meer วิจัยพบว่ามีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

Helen Anesden Ruth¹⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children's Preferences in Picture Story Book Variable" ซึ่งพอสรุปการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อทำการศึกษาวาดเด็กวัย 3-5 ปี สนใจหนังสือประเภทใดมากที่สุด ชอบภาพประเภทไหน กี่สี ชอบภาพและเรื่องอย่างไร

วิธีดำเนินงาน ประชากรคัดเลือกนักเรียนชายหญิงจำนวน 60 คน อายุ ตั้งแต่ 3-5 ปี จากโรงเรียนอนุบาล 3 โรงเรียนโดยเลือกมาโรงเรียนละ 20 คน เป็นชาย 10

¹⁹ Helen Anesden Ruth, "Children's Preferences in Picture Story Book Variables", Journal of Educational Research, (Volume 53, No.8 April 1960, December Publication Inc.,) pp.309-312.

คน หญิง 10 คน

ภาพที่ไรท์ทดสอบมีจำนวน 10 ภาพ แยกเป็น 2 กลุ่ม ภาพในกลุ่มที่หนึ่ง แต่ละภาพจะมีจำนวนสีในแต่ละภาพแตกต่างกัน คุณค่าของสีและแบบการเขียนก็แตกต่างกัน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นภาพถ่ายขาวดำที่ได้จากหนึ่งสีภาพที่ไรท์ทั้ง 2 กลุ่ม จะเป็นภาพถ่ายและภาพเขียนแยกออกดังนี้

1. ภาพลายเส้นขาวดำ
 2. ภาพเขียนใช้สีสี่เฉียว
 3. ภาพเขียนใช้สี 2 สี
 4. ภาพเขียนใช้สี 3 สี
 5. ภาพเขียนใช้สี 4 สี ที่คล้ายภาพของจริงเป็นภาพที่มีสีครบทุกสี ภาพที่ 1-5 ไรท์จำนวนสีที่ชอบ
 6. ภาพเขียนใช้สี 4 สี แต่เป็นสีอ่อนทุกสี
 7. ภาพเขียนใช้สี 4 สี แต่เป็นสีเข้มทุกสี
- ภาพที่ 6-7 ไรท์คุณค่าของสีที่เด็กชอบ
8. ภาพถ่ายขาวดำ
 9. ภาพเขียนเหมือนของจริงใช้สี 4 สี
 10. ภาพประติมากรรมขึ้นใช้สี 4 สี

ภาพที่ 8-10 ไรท์ลักษณะภาพเขียนที่เด็กชอบ สำหรับภาพที่ 8 เพื่อศึกษาความชอบเกี่ยวกับภาพถ่าย

เด็กแต่ละคนได้รับการทดสอบคนละ 2 ครั้ง โดยเว้น 1 สัปดาห์ รูปที่ทดสอบจะวางไว้บนโต๊ะ และให้เด็กเลือกรูปที่ชอบที่สุด

สรุปผลของการวิจัย

- เด็กเล็กมักจะมี ความชอบในรูปภาพขัดแย้งกัน แต่อย่างไรก็ตามผลส่วนรวม แสดงไ้ว่าความชอบภาพไม่แตกต่างกันมากนัก

- จากการทดสอบทั้งสองครั้งปรากฏว่าชอบทดสอบเป็นที่ เชื่อถือได้
 - จากการทดสอบปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องเพศ
- สภาวะทาง เศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความสามารถในการอ่านของประชากร
- ภาพที่แสดงว่ามีนัยสำคัญได้แก่ภาพทางค่านชา
 - ภาพสีอ่อนจะมีนัยสำคัญมากกว่าภาพขาวดำ
 - ภาพถ่ายขาวดำมีนัยสำคัญมากกว่าภาพลายเส้นขาวดำ
 - ภาพที่สร้างจินตนาการหรือภาพที่เขียนอย่างง่ายจะได้รับความสนใจมากกว่าภาพจริง
 - ภาพที่สร้างจินตนาการจะได้รับความสนใจมากกว่าภาพที่มี 2-3 สี
- เมื่อนำภาพถ่ายขาวดำเปรียบเทียบกับภาพเขียนสีเดี่ยวแสดงให้เห็นว่าเด็กมีความชอบในภาพทั้งสองต่างกัน

Stephen Thomas Beucetic²⁰

แห่งมหาวิทยาลัย Pennsylvania

ได้ทำการศึกษาเรื่อง Picture Preferences of Elementary Children
การวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

ความเป็นมาของปัญหา การศึกษาในเรื่องนี้เพื่อจะได้ทราบถึงภาพที่ควรจะใช้
ดึงดูดความสนใจของนักเรียน และมีส่วนช่วยในการวางแผนหน่วยที่ทำการศึกษภาพใน
อนาคต ตลอดจนการวางแผนหลักสูตร เพื่อจะได้พัฒนาให้นักเรียนเห็นคุณค่าทางสุนทรียภาพ

วิธีดำเนินการ การศึกษาในเรื่องนี้ได้ทำการทดสอบเบื้องต้นด้วยการใช้ภาพสี
ขนาดโปสการ์ด 44 ภาพ ลำดับภาพเริ่มต้นจากสมัย Renaissance Realism จน
กระทั่งถึงภาพ Abstract Expression และภาพตัวอย่างจากการวาดของนัก
เรียนอีก 3 ภาพ รูปภาพที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบนี้ได้จัดให้เด็กตอบอย่างมีอิสระ

²⁰Stephen Thomas Beucetic, "Picture Preferences of Elementary Children," Dessertation Abstracts, (Vol. XX No. 8, February, 1960), P. 3117.

มากกว่าการตั้งใจให้เลือกเชิงบังคับ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเบื้องต้นกับนักเรียน 60 คน นักเรียนที่ใช้ทดสอบมีทุกชั้น ตั้งแต่ชั้นหนึ่งถึงชั้นหก ในชั้นหนึ่ง ๆ ใช้เด็กชาย 5 คน และเด็กหญิง 5 คน

ในการทดสอบจริงใช้ประชากร 540 คน จากชั้นหนึ่งถึงชั้นหกในชั้นหนึ่ง ๆ ประชากรแยกเป็นเด็กชาย 15 คน เด็กหญิง 15 คน โรงเรียนที่เลือกมาทำการทดลอง อยู่ในรัฐ Pennsylvania ทั้ง 3 โรงเรียน แต่ต่างตำบลกัน 3 โรงเรียนที่เลือกมานั้น มีความแตกต่างในด้านฐานะ เศรษฐกิจและสังคมขนาดและที่ตั้ง

สรุปผลของการวิจัย

1. เด็กที่อยู่ในตำบลที่แตกต่างกันทั้งสามแห่ง มีความชอบในเรื่องภาพทั้งเหมือนและไม่เหมือนกัน ความคิดเห็นของเด็กในชั้นสี่ ห้า และ หก คล้ายคลึงกันมาก มีอยู่ระหว่างเด็กชั้นห้ากับชั้นหก ส่วนความสัมพันธ์ค่าสุดมีอยู่ระหว่างชั้นหนึ่งกับชั้นหก
2. นักเรียนทั้งสามตำบลชอบภาพวาดที่บรรยายวิวัฒนาการสัตว์และภาพวาดรูปหน้าเด็กมากที่สุด เด็กหญิงชอบภาพวาดที่เกี่ยวข้องกับเด็กหญิงมาก และชอบมากที่สุดคือภาพคอกไม้ต่าง ๆ นักเรียนทั้งสามตำบลไม่ชอบภาพ Abstract และภาพแบบ Non-Objective Painting
3. นักเรียนส่วนมากชอบภาพวาดเหมือนจริงมากกว่าภาพ
4. เด็ก ๆ จะไม่ชอบภาพวาดที่วาดโดยเด็กอื่น ๆ

ในปี ค.ศ. 1959 ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของภาพประกอบการสอนที่ใช้ได้ผล²¹ ปรากฏผลว่าภาพนั้นจะต้อง

²¹James W. Brown, Richard B. Lewis, and Fred F. Harcleroacl, A-V Instruction Materials and Methods, (New York: McGraw-Hill, Inc., 1959) p.415.

1. มีความสัมพันธ์กับชีวิต ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้ดู
2. มีขนาดใหญ่พอที่จะมองเห็นรายละเอียดได้อย่างชัดเจน เพราะภาพยังมีขนาดใหญ่อีกจะช่วยดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น
3. เป็นภาพที่ดูแล้วเข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยากหรือสลับซับซ้อนเกินไป
4. ถ้าเป็นภาพสีจะดึงดูดความสนใจได้ดีกว่าภาพขาวดำ และอำนาจของการดึงดูดความสนใจนั้นขึ้นอยู่กับเพศ อายุ และบุคลิกภาพของผู้ดู อีกประการหนึ่งภาพสีในบางโอกาสช่วยให้เห็นความเป็นจริงได้ดีกว่าภาพขาวดำ

ในปี ค.ศ. 1969 Francis M. Dwyer²² ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพจากการเรียนรู้โดยใช้ภาพ 3 ชนิดประกอบการสอนวิชาชีววิทยากับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย เพนซิลวาเนีย และเพื่อวิเคราะห์ดูว่าภาพชนิดใดจะให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากที่สุด

ในการวิจัยใช้ประชากร 108 คน โดยการสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม มีจำนวนนักเรียน 30 คน เป็นกลุ่มที่ไม่ใช้ภาพประกอบ กลุ่มที่ 2 จำนวน 27 คน ให้อุภาพซึ่งเขียนจากหนังสือแบบเรียน กลุ่มที่ 3 จำนวน 26 คน ให้อุภาพที่แสดงรายละเอียด กลุ่มที่ 4 จำนวน 25 คน ให้อุภาพที่ถ่ายจากของจริง นักศึกษาทั้ง 4 กลุ่มได้รับการ Presentation จากเทปบันทึกเสียงประมาณ 40 นาที เหมือนกัน หลังจากนั้นมีการทดสอบประสิทธิภาพของการเรียนด้วยข้อสอบ 4 แบบ คือ Model Test, Terminology Test, Drawing Test และ Comprehension Test สรุปผลจากข้อทดสอบทั้ง 4 โดยนำมาวิเคราะห์หาคาทงสถิติปรากฏผลว่า

²²Francis M. Dwyer, "Adapting Visual Illustration for Effective Learning," Current Research on Instruction, (New Jersey: Prentice-Hall 1969), P.256.

1. นักศึกษากลุ่มที่ 2 (กลุ่มที่ถ่ายภาพซึ่งวาดจากหนังสือแบบเรียน) และ กลุ่มที่ 3 (กลุ่มที่ถ่ายภาพแสดงรายละเอียด) มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้ก็เท่ากัน
2. นักศึกษากลุ่มที่ 1 (กลุ่มที่ไม่มีภาพ) มีการเรียนรู้เท่ากับกลุ่มที่ 4 (กลุ่มที่ถ่ายภาพถ่ายจากของจริง)